

سەرکێ هەرێم: کوردستان هەرگیز ههژماری نەبوو بە سەر هیچ کەسێک و ئەم فاکتەری ناهێتی و سەقامگیرین

ئەم دوو شەممە، مەسرور بارزانی، سەرکێ حکومەتی هەرێمی کوردستان، لە لوتکەی جیها نیی حکومەتێکان لە دۆبە، گوتاری کێ گرنکی بە زمانی ئینگلیزی پەشکەش کرد و تیشکی خستە سەر گەڵا نکاری و پرسە هەنووکەییەکانی ناوچەکە و جیهان.

نووسینگەی راگەیاندنی سەرکێ حکومەتی هەرێمی کوردستان لەراگەیەندراوەکدا دایە وتاری کێ مەسرور بارزانی بە و کردووە:

خەشام ئەم ئەمە لە دێستێکی ئەم کەبوونە وێیە بیرمەندان و سەکردێ جیها نییەکاندا قسەتان بە دێکەم. دێخەشم ئەمەسایەش بە بەشداریکردن لەم لوتکەییە ها توومەتەو دۆبە، دێمە وێت پەزانی خەم ئاراستەیی خاوەنشکە شەخ مەمەد بن زاید ئال نەهیان و خاوەنشکە شەخ مەمەد بن راشید ئال مەکتووم بکەم، بە کردنەوێ خەمەکی بیرمەند؛ ئەو کەسانە پەبەندن بە بەرپوێشکردن و گەشەپەدانی کەمەگە و مەفایەتی، لە ئەگەیی بەگەختنی باشتەین شت کە لە توانای بەیاربەدەستاندا بەت.

ئەمە دێرفەتەکە بە ئەو گەختکردنی بیرکەکان، لە دێزینەوێ ئاسە و ئەگەیی نوێ بە ئەوێ توانای خەمان تاقی بکەینەو و باشتەین. ئەمەش ئالنگارییەکە و پەویستە هەموومان لەبەرچاوی بگەین. من ئەمە وەک سەرکۆهەزیرانی هەرێمی کوردستانی عێراق قسەتان بە دەکەم، ئەو هەرێمەیی

به در ژايی دوو ده په ای ټا بردوو توانیویه تی له ناو پاشماوه کانی عراقی پشوو خلی
یه کبخاته وه. له گه ټټ نه وه شدا، من وه ک که سڅ قسه تان ب ده که م که شانه شانی نه و
خاوه نی یاراننای ناوچه خشه ویسته که مان وه ستاوم، ک پکه وه ټټ ووبه ووو زلرک له نالنگاری
هاوبه ش بوینه ته وه.

هه موومان به شوه په ک له شوه کان، له سه ر ژیا نکر دن له سایه ای هه چوون و گرژییه کان و
زلرک له و قه پیرا نا نډا ټا ها تووین، که به لایه نی که مه وه به در ژايی چه ند ده په ای ټا بردوو
پو یستیایان به ئیداره ټا دانی کی حه کیما نه هه بووه.

جه نگ، یاخیوون، سه ختییه کان و نه بوونی سه قامگیری ټا بووری، به داخه وه بوونه ته به شڅ
له پکهاته مان، ناکر ټ نکلی له و ټچووه بکه ین که له ټاکامی نه و نالنگاریا نه له سه ر
ئاستی گه شه پدانی کمه ټا په تی و ټا بووری ووبه موومان بوونه ته وه.

به ټام له میانه ای گفتوگ کاکم له گه ټټ ب یارب دستانن ټټه ټا تی ناوه ټټ است و ده ره وه، درکم
به بوونی خواست ټ ب زگار بوون له نه هامه تییه هاوبه شه کانی ټا بردوومان کردووه.
له سه رانسه ری ناوچه که مان، خواست و ئیراده په ک ب پشکه وتن هه په، درکیش به وه کراوه،
گ ټا نکاری نه ک ته نیا پو یسته، به کو پو یستیای کی حه تمیشه. گه لان چ له سه ر ئاستی ټاک یا نیش
کمه، چاویان له مافی خیا نه ب یار له چاره نووسی خیا ن بده ن. مافی چار ټنووس، پا نه رکی
سه ره کییه ب سرووشتی مرف، پو یستییمان به ده سته به رکردنی ژینگه په که که هاوو ټا تی
بتوان ټ تیدا به ټاسووده یی بژیت.

من پم وایه لره ټا چوار هه نگاو ب گیشتن ب و پشکه وتن هه ن، که هه موومان هه ولی ب
ده ده ین، نه وانیش: سه قامگیری سیاسی، ئاسایش، پشکه وتن ټا بووری و رووبه وو بوونه وه ای
گ ټا نکارییه ژینگه بیه کانه. نه مانه پرسگه لکی ئا زن، به ټام چاره سه رکردنیشان پو یستی
به ټټ باز کی تاییه ټ به هه ریه ککیان هه په.

گومانی ټدا نییه ژماره په ک با به تی جیه سیاسی له ناوچه که مان ب ماوه په کی زلر ټوور و
در ژ خراونه ته ناو سه به ته ای ک شه کانه وه، به ټام بچی پشتگو یان ده خه ین؟ هه بوونی بو ری
ل ب یاردان له کاتی بوونی ک شه دا، هه نگاوی په که مه به ره و چاره سه رکردنی خودی ک شه که.
نه و قه پیرانه ای له فه ټټه ستین ده یینین، ب زلرک له ټمه جگه ای نیگه رانییه، زیان کی
گور ب ټر هاوو ټا تیانی سفیل ک و توو و ئگ ټر ه ټ ب ټ ه ای دروستیوونی پشوی ل ده ره وه ای
غه ززه ش، جیا ل ټم ش ه کاره ټ ټیسه بیه کانی سته مکارییش چار س ټر ن کراون. نه گه ټر به ټر له 80
سا، مامه ټټ له گه ټټ مافه بنچینه بیه کانی فه ټټه ستینییه کان بکرا بایه، نه وکات ده رفه تی
ټوودانی نه و نه هامه تییا نه ای ک متر د بوو ک ئستا ده یا نبینین. به ټام له جیا تی نه مه،
پرسه که پشتگو خرا و ئا ټتر بوو، له ک ټکدا خاوه ن به رزه وه ندییه کان، ب شای

چار سرنه کردنی کیشک بیان وه ده رفه ت ب ئه جندای خیان به کاره نا .

ده کرهت هه مان پناسه ب گه لی کوردیش بکرهت . ئمه ش داوایه کی هه واما هه به ب ب یاردان له مافی چاره نووسی خمان . دت و هاوپه یمانه کانمان دانیان به و مافه دا ناوه ، به مام له هه مانکا تا پمان ده نن ، زه روره ته سیاسیه کان ، گرن له به رده م ب دیه نانی دادپه روره م ژوویدا .

داوامان لید کرهت ئم نادادپه رو رییه قبو بکین ، ل کا تکدا ئه و نادادپه رو رییه ، بووه ته خراکک ب نایکسانی ، هژاری ، گندیی و ناسقامگیری سیاسی . ب ئه وه ی هاوو ا تیان و کمه گه کان و لایه نه کانی دیکه ی کمه گه ، به مشوه یه دسزی خیان ب بیان بنو نن . پویسته هه ست بکه ن به شک له دادپه روره ری سروشتیان به ده ست ه ناوه . پویسته گه یان ب بدرت به گو ره ی مه رجه تاییه ته کانیان نه خشه ی ئاینده ی خیان بکشن . نابت هیچ که سک له زگرتن له مافی نه ته وه کان و گیلان بترست ، زگرتن له و مافانه سه قامگیری به هژ ده کات و به ره و پشچوون به دی دنه ت .

له سه ر ئاستی ئه منی ، پویستیمان به هه ووی زیاتره ب چاره سه رکردنی ئاسایشی گشتیمان . هاوکاری و هه ما هه نگی هه رما یه تیمان ب شکستپه نانی داعش ، نمونه یه که ب ئه وه ی سوودی ل وه رگرین که چن ئاما نه کانمان به ده ست ده ه نین و چن خاوه ن عه قه کان ده توانن شانه شانی یه کتر کاربکن .

له گه زیاتربوونی گرژیه کان له غه زه ، عراق ، سووریا و ده ریای سوور ، چکردن ووی هه و له کان بووه ته پویستییه کی حه تمی تا کو پلان کی نو ب پاراستنی به رژه وه ندیه نیشتمانی و هه رما یه تییه کان و جیهانی دابنرت .

ئوانی ب شو ن شه دا دگگ نن و له پنا و به رژه وه ندیه کانیان ، هه شه ل دراوسه کانیان دکن ، دبیت ل پچینه و بیان لگگ دا بکرهت . نابت کمه گه ی نه وده و ه تی به رانه ر سه رچاوه ی هه شه کان نه رمی بنو نه ت ، ته نانه ت ئه گه ر ئه و هه شه شانه له گه به رژه وه ندی تاییه تیشدا دژه ک بن .

له سه ر ئاستی هه ر مییش ، به هه ی هه و وسته کانمان ، باج کی زه ر گران ده ده بن ، ئستا ناوچکک وو به وو ی جی کی جیاوازی فه یران بوو نه و ، دبیت هه موومان پکک و کار ب پاراستنی ئاسایش و سقامگیری هه رمی بکین . ئم ب پسا و کراویند ئاما نه . دبیت ئم شه نگه زید ا بگیری . وک ئو ی پشتر لیر و ل پیت خت کانی دیکه ش ، گوتووم ک کوردستان هه رگیز نه بوو نه هه شه ب سهر هیچ کسک . ئم فاکتیری ئاشتی و سقامگیرین ، ئم دمانه و ت هفتاری هه رما یه تی ل سهر بنه مای ل و ب رژه و ندیی هاو ب ش ب . ئم داوای پاشتی ده که ین و پویستیمان به کاری

هاوبه شه به ټووبه ټووبوونه وهی ئو هه شه ټه منییه مه ترسیداران، که ده کرټ هه موو
ئو پشکه وتنا نه له ناو ببات که به ده ستمان هه ناوون.

با ټه ټه ساتی ټسنا ساتکی مټووی بټ، که سه رکړده کان بټن ئیدی بټس. ټمه ټووبستمان به
چاره سه رکړکی هه میسه پی هیی به که شه کا نمان.

له سه رکړده می تاوونی داعشدا، شانه شانی هاوپه یمانه کا نمان وه ستاینه وه. ټه وکات باشتړین

کارمان به یه که وه ټه نجامدا، ټه که ر ټه وه مان به ده ست نه هه نا بایه، ټسنا ناوچه که

به ته وای ده بووه شو ټنکی جیاواز و پ ده بوو له تیر ریستانی بیانی، ټه وانه ی که

ده یا نویست شو ټنپی خټیان له ټه ژه ټا تی ناوه ټاست بکه نه وه، به ټه وه ی هه رسا ټک

بیا نویستبا یه پش ټویمان به دروست بکه ن.

به ټام ټمه سه رکړه وتین، ټک شانی بیست سالی ټا بردوو و به رگری و قار ټما ټن ټه ندین ده یه ی

کورد بوو ټه که خټکه ر به ټه و سه رکړه وتنه، ټمه وه که لک، مافی ټه وه مان هه یه خاوه ن

سه روه ری بین و به شکی دانه ټا و بین له ټه ژه ټا تی ناوه ټاست.

دام نراندنی ټا بووریمان لټس ر بناغ پیکی ټکم، بندمای ټو ده سته وتانه بوو که ل کوردستان

بټد ستمان هه نا، گش ټسندنی ټا بووریش ل ټاست کی فراواندا، بووه بنه مایه کی زیندوو به

که شه کردن و سه قامگیری هه ر مایه تی.

سرکرد کان پووبس ټه گرنکی به خټگوز رانی خټک بدن و بټردوام بن ل وټ بټره ټنان ل سټرچاو

مرپیی کان. پیاد کردنی حوکم ټانی باش، ز ټر گرنک به پټخستنن کټم ټگ و کولتووری سیاسیی کا نمان.

هاوو ټا تییا نیش مافی خټیا نه چاو ټی ټو مان ل بکن که که شه پټدان و به ره وټ پټچوون، هټل و

ده رفه تی کار دروست ده که ن و هیوا و ټومد دټوونن. ټه که ر توانیمان ژینگه یه کی ټا بووری و

سیاسی و بخولق ټنین که ټه ژه ی هه ژاری و گټندن کی کټم بکا ټو، ټه و ده توانین ده رفه تی

ټا و بوونه وه ی توند له ویش به رته سک بکه ینه وه و سه قامگیری سیاسی و ټه منیش بټدی به ټنین.

ده توانم بټم لټره دا خواست کی به که مه ټ به ټووبه ټووبوونه وه ی یه که ل که و ره ټترین

ټالنگاریه کان که ټووبه ټوومان ده بټته وه هه یه، که ټه ویش گټا نکارییه ژینگه یه کان نه ټ،

ټه مه ش له ټه که ی په یه وکردنی ټټاز کی نو و جیاوازه وه ده بټ.

ټا تی ټیماراتی عه ره بی یه کگرتوو له میوانداریکردنی لوتکه ی C0P28 له سالی را بردوو، سرکر ټوونو

بوو لټوی پا بټندیون و بټټنک به ټووبه ټووبوونه وه ی که رمبوونی که شو هټوای جیها نی، پټش ټووی

لټک ټوټ نټرنی و پټ نټها مټیی کان ی به هه میسه با به سه ر هه ساره که ماندا بکټشټ.

ټو ټالنگاریه ی ټه مټ لټ بټرد ټما ندایه پووبستی به بټیاری بوټراندی به هټم ټرکردنی

سرچاو کان ی وز و وټ بټره ټنان ل وزی نوټبوو و. ده وه تی ټیمارات ل جیها ندا یټک ټک ل وټا ت

په شنگه‌کان له به‌کاره‌ناني تېکنالوژيای نوډا. دوبي و هولوهر هردووکيان له ناوځندي هسارپيکي گرميوودان، نهمه به تېواوي ټاگه‌داري مترسيپکاني پشتگوختسني لاستيپکي کارلسا تيارين سبارت به گرميووني کښوولوا.

زړک له و پا به نديا نه‌ي تاو کو نستا ټاگه‌په ندراون، دژي بهرژوونديپ ټابووريپ کورتخاينکانه. نو پا بځندي و به ننه‌ي دراون، به پاراستني نوکانی داهاتوو بوون. گومان له‌وه‌دانيپه گواستنلو و گډيشتن به سرچاوي وزی خاون، له‌وانپي له ماوپيکي کورتدا تچووي زياتر به. بهام پاشکوتي درخاينی به همومان به هاوتاي. نوم له‌م وووه‌وه پويستيمان به بوږي، لاستگلي و دانايي هه‌په به نوپي بهيارکي وه‌ها قورس بدپين. نوگلر له ننجامداني نو بهياره شکست بهنپين، نه‌وا نه‌م به شمی جيهان دبېت کورپيک له زيانمان و به هه‌په‌وه به شکی فراواني نوم زه‌وپه به ژيان شياو نابت، سرچاوکانی ټاو وشک دپين و ناسايشی خړاک ووېووي ټالنگاريپکي گلور دبېتو. له‌وانپي به بيا بانوون، کچکردني به کم‌م و داهاني ټابووري به‌دواي خپدا بهنپت.

دواتر کچي ناوځپي، کچي نوډوونتي و گډاني ديم‌گرافي دبپين. کپک له‌سه‌ر سرچاو پچوکه‌کان، گه‌لان ووپه‌وووي ناککي ده‌کاته‌وه، نومش واده‌کات کښپکي نوډوونتي فر به‌ند دروست بهت.

هموو وټاک دبېت مام‌ لگه‌ نه‌و کښ ټابووري، سياسي، کلتووري و نهمپانه‌دا بکات که دبېن هپ کچي به کم‌م. نستا سرکردايتيپک ک خاون ټامانچکي ديارپکراو بهت، له هموو کاتک پويستې. نوم پويست بهيارب‌دستاني جيهان و نوکانی داهاتوودا، زياتر هانپان بدپين و پشتيوانپان بکپين. پويست به‌ووون له‌وانی لگه‌ پشکوون و مد‌رنپيتدان، جاپان بکپينو له‌وانی دپانوت به‌نوونستپين و به‌نگه‌ننو دواوه. به‌زان:

نوم پويست خواست و ټيرادمان هبېت به ووېوونوونو نو کښانې ده‌پنه به‌په‌ست له‌به‌رده‌مماندا. به سرکردکان، ټوانپن به‌ر و دوا ټر ههميش ټاسان نيپ. بهام به‌رپرسيار تيمان نه‌وه‌په ک نوم بکپين. نوم قزاري له‌وانپين که متمانپان پداوين. زر سوپاسي هموونان دکم ک نوم لهر کپوونتو، هيوادارم نوم کنفرانس بپت سرکپيک به بيرککي داهنپرا ن.